

Lovforslagets §§ 1-4 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 53) findes i tidenden sp. 1299, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1817).

Der var stillet 19 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Erling Dinesen: Ved førstebehandlingen af de to funktionærlovforslag, dels regeringens forslag, dels socialdemokratiets, udtalte arbejdsministeren håb om, at lovforslagene kunne samordnes og et forlig opnås under det udvalgsarbejde, som nu har pågået gennem nogle måneder. Jeg må med beklagelse konstatere, at det har der ikke været nogen som helst mulighed for under udvalgsarbejdet. Forholdet er simpelt hen det, i alle tilfælde efter min opfattelse, at regeringspartierne har svigtet funktionærerne og set bort fra de løfter, de tre regeringspartier på vigtige områder tidligere har givet. Det skal jeg ikke gå nærmere ind på, for det ville betyde en gentagelse af, hvad jeg sagde herom ved første behandling, og situationen er jo præcis den samme i dag. Jeg synes, man har fundet nogle temmelig anstrengte argumenter frem for at sige nej til en lang række forslag, f. eks. en udvidelse af lovens område, til trods for at man i betænkningen gør opmærksom på, at man finder det ønskeligt, at funktionærloven skal angive minimumsstandard for underviseres ansættelsesvilkår. Man har ikke været med til at føje en bestemmelse herom ind i funktionærloven, til trods for at alle funktionærorganisationer, der var

med i det udvalg, som har beskæftiget sig med bl. a. disse ting, var enige om, at man burde have dem ind under funktionærloven.

Det samme gælder, når talen er om regler for imødegåelse af usaglige opsigelser af søfolk. Det er også afvist under udvalgsarbejdet. Det samme gælder de bedre opsigelsesbestemmelser i forbindelse med sygdom, som var indeholdt i socialdemokratiets forslag, og jeg kunne i denne sammenhæng også nævne de vigtige spørgsmål om de provisionslønnes særlige problemer. Vi har fået en henvendelse fra Danmarks aktive Handelsrejsende, der helt og fuldt tilslutter sig, at socialdemokratiets forslag er påkrævet, at der er behov for det.

Også spørgsmålet om en ændring af bevisbyrden i forbindelse med usaglig opsigelse har man sagt nej til, selv om det dog er en sag, som regeringspartierne tidligere har gjort sig til talsmand for. Det samme gælder en række af de andre forslag, vi er kommet med. Det fører for vidt at gå nærmere ind på dem, og jeg gjorde det som sagt allerede ved første behandling.

På denne baggrund har vi været nødsaget til at fremsætte som selvstændige ændringsforslag alle de forslag, som var indeholdt i vort lovforslag nr. 45, bortset fra ganske enkelte, hvor regeringsforslaget og socialdemokratiets forslag var sammenfaldende; det gælder på to enkelte områder. Jeg vil gerne anbefale vore ændringsforslag, der også er tiltrådt af SF.

Lad mig herudover nævne spørgsmålet om afskedigelsesløn. I ændringsforslag nr. 5 foreslår vi ret til afskedigelsesløn efter 6, 9 eller 12 år i stedet for det af regeringspartierne og regeringen foreslåede 12, 15 og 18 år. Jeg synes, det ville være rimeligt at imødekomme vort ændringsforslag. Det ville være en væsentlig forbedring af den sociale beskyttelse, der indeholdes i disse regler.

Jeg vil også gerne pege på ændringsforslag nr. 13, der drejer sig om efterløn til en afdød funktionærs ægtefælle og børn, og hvor forholdet er det, at de nuværende regler giver ret til 1, 2 eller 3 måneders efterløn under hensyn til ansættelsestiden i firmaet. Vi har foreslået 2, 4 eller 6 måneders efterløn, noget, som vi tidligere har hørt regeringspartierne interessere sig for. Vi foreslår, at det skal være til en enke eller enkemand

[Erling Dinesen.]

og til børn under 18 år. Jeg vil gerne anbefale også dette ændringsforslag, og så må jeg i øvrigt endnu en gang beklage, at de fleste af vore forslag er afvist. De må så vente til et politisk bedre tidspunkt, og jeg håber ikke, det varer så forfærdelig længe.

Simonsen: Som hr. Erling Dinesen allerede har nævnt, er det begrænset, hvor stor tilnærmelse der er sket mellem de forskellige synspunkter under udvalgsarbejdet, og derfor var der i og for sig ikke grund til at knytte så mange flere kommentarer til det end dem, vi kom med ved første behandling. Forskellen ved anden behandling er i virkeligheden meget groft sagt den, at nu har vi kun ét lovforslag, hvori de ændringsforslag, som socialdemokratiet fremsatte som et selvstændigt lovforslag i sin tid, for de flestes vedkommende er indarbejdet.

Jeg skal ikke gå i detaljer med de forskellige ændringsforslag ud over nogle af de principielle. For det første er der spørgsmålet om, hvorvidt pædagogerne skulle være omfattet af funktionærloven eller ej. Da gjorde vi ved første behandling opmærksom på, at vi fandt det rimeligt, at pædagogerne opnåede ansættelsesforhold med minimum på funktionærlovens niveau. Jeg tror nok, man har lov til at sige, at drøftelserne i udvalget har givet os en klar fornemmelse af, at dette med at drage pædagogerne direkte ind i funktionærloven støder på mange vanskeligheder, ikke mindst af den grund, at der er tale om en helt anden arbejdstidssituation end for dem, der i dag er omfattet af funktionærloven. Jeg finder ikke, at det ændringsforslag, socialdemokratiet så har stillet i den forbindelse om 15 timers reglen, opfylder betingelserne. Jeg finder videre, at selve ændringsforslagets tilstedeværelse bevirker, at der kan blive tale om forvridninger i forhold til de allerede eksisterende grupper under funktionærloven. Vi har også fået under udvalgsarbejdet, at for en lang række af disse pædagoger er der i virkeligheden tale om en funktionærlignende ansættelse. Men som sagt: konklusionen på dette må være det for os afgørende, at pædagoger får ansættelsesforhold, der er mindst som funktionærlovens, og det ligger i de bemærkninger, som flertallet har tilkendegivet i betænkningen.

Hvad angår spørgsmålet om de af sømandsloven omfattede gruppers ret til at få spørgsmålet om usaglige opsigelser behandlet på samme måde som dem, der er omfattet af funktionærloven, vil jeg kun gøre gældende, at vi er enige i sigtet med socialdemokratiets ændringsforslag. Men jeg tror også, at vi alle sammen kan være enige om, at hvis det havde været hr. Erling Dinesen, der havde været minister, ville han ikke have fremsat et ændringsforslag på et tidspunkt, hvor en kommission, som behandler denne sag, er lige ved at afgive betænkning. Det må være naturligt, at vi afventer, hvad denne kommission når frem til, og derefter foretager den ændring, som bliver nødvendiggjort heraf. Det må trods alt være rimeligt, at eksperter, der er sat til at arbejde med disse ting, får lov til at udtale sig og komme med deres opfattelse af situationen, inden lovgivningen tager endelig stilling til sagen. Det er altså et spørgsmål, som vi kan komme tilbage til, og vi må da sige, at når vi er over denne behandling af funktionærlovsforslaget, er det forhåbentlig ikke dermed slut for længere tid. Der må stadig væk være tale om at ajourføre den i forhold til den almindelige udvikling, som finder sted i samfundet.

Med hensyn til socialdemokratiets ændringsforslag om ændrede opsigelsesbestemmelser i forbindelse med sygdom skal jeg henvise til, hvad jeg ved første behandling sagde om denne sag, nemlig at vi i virkeligheden betragter det foreslåede som en forringelse i forhold til den eksisterende bestemmelse i funktionærloven. Vi er, som det også er gjort gældende i betænkningen, enige i, at den dag vi har fået en reform på sygedagpenge- og ulykkesdagpengeområdet, er der behov for at tage denne bestemmelse op til en nyvurdering. Og når vi taler om nyvurdering, tænker vi specielt på spørgsmålet om 120 dages reglen. Nu kender vi ikke lovforslaget om en dagpengereform endnu, og derfor skal jeg ikke foruddiskontere diskussionen, men bare sige dette, at for mig at se kan der være tale om, at hvis vi når frem til et system for en dagpengereform, som nogenlunde følger de retningslinjer, der blev gjort gældende under folketingets redegørelsesdebat herom for et års tid siden, mener jeg, at så nærmer man sig en situation, hvor 120 dages reglen ikke

[Simensen.]

længere er aktuel. Men det ville være forkert, så vidt jeg kan bedømme det, halvandet år forud for en sådan reforms gennemførelse at gennemføre en sådan ændring af funktionærloven uden nogen relation til dagpengereformen.

Videre er der tale om fra socialdemokratiets side at forhøje efterlønsydelseerne fra de nuværende maksimalt 3 måneder til 6 måneder. Jeg vil gerne sige, at her står vi nok ved et af de områder i funktionærloven, hvor man i allerhøjeste grad kan stille spørgsmålet, om det i virkeligheden er et funktionærlovsanliggende. Jeg vil gerne i den forbindelse indskyde, når hr. Erling Dinesen taler om manglende vilje til at gennemføre socialdemokratiets forslag, at vi godt kan føre funktionærpolitik på andre områder end på de decideret funktionærlovgivningsmæssige. Jeg tror også, at hr. Erling Dinesen vil give mig ret i, at der må foretages en vurdering af, om det ikke ville være rimeligt at tage en række punkter i funktionærloven ind andre steder, for hvis man bibeholder dem i funktionærloven, kunne det måske skade det generelle sigte i disse bestemmelser. Det er det, der for mig, er afgørende i forbindelse med spørgsmålet om efterløn: skal der finde en udvidelse af efterlønnen sted, må det være et spørgsmål, som løses i forbindelse med den almindelige sociallovgivning. For de mange mindre selvstændige erhvervsdrivende, som kommer i den situation, at de skal betale efterløn i forbindelse med en medarbejders dødsfald i måske op til 6 måneder, vil der være tale om en stor og uforskyldt økonomisk belastning, så at risikoen derfor burde fordeles på samtlige. Det vil være naturligt, som vi også anfører i betænkningen, at dette spørgsmål bliver taget op til en samlet vurdering i forbindelse med sociallovgivningen.

Hvad angår spørgsmålet om konkurrenceklausulen, kan vi sige, at vi her står med et af de punkter, som det ikke er lykkedes i udvalget at nå til en nærmere afklaring af.

Vi har fået besvarelser på de spørgsmål, vi har stillet i så henseende, men efter min opfattelse har vi ikke fået et materiale, som peger i retning af, at socialdemokratiets ændringsforslag skulle være nogen løsning i denne forbindelse. Socialdemokratiets ændringsforslag om, at man først efter 3 års ansættelse skulle kunne indgå konkurrenceklausuler, er for mig at se en kunstig ændring, for det, der i virkeligheden vil ske, er, at man kan bruge bestemmelsen som pression og sige, at hvis man ikke vil indgå på denne konkurrenceklausul efter 3 års ansættelse, kan der blive tale om, at man ikke fortsat kan opretholde ansættelsen. Derfor tror jeg, man skal gøre sig klart, at der kan blive meget negative virkninger af dette ændringsforslag.

Spørgsmålet om den omvendte bevisbyrde og det mere principielle: en anden form for afprøvning af de såkaldt urimelige opsigelser, er der heller ikke nogen konklusion på ud over dette, at socialdemokratiet har stået fast på sit ændringsforslag. Jeg må sige om dette, at jeg ikke har nogen som helst tiltro til, at den omvendte bevisbyrde skulle ændre de faktiske forhold i forbindelse med bedømmelsen af de afskedigelsessager, der kommer til domstolene. Det er også den erfaring, man bliver bibragt ved at tale med jurister. Jeg tror, man må gøre sig klart, at det ikke løser problemet. Det, der i virkeligheden var behov for, og det, som vi på et tidligere tidspunkt har efterlyst, var simpelt hen at få en generel og hurtig behandling af disse afskedigelsessager, som vi kender i dag, der er hovedproblemet for de funktionærer, der kommer i vanskeligheder. Men det har altså ikke været muligt at fremsætte et konkret forslag om, hvordan et sådant nævn skulle indpasses rent juridisk, og det må vi tage til efterretning. Jeg vil nok sige, at jeg har nogen bekymring i forbindelse med, at vi ikke har fundet en løsning på det, men det er muligt, at vi kan komme tilbage til det med årene.

Jeg skal ikke gå ind på de øvrige ændrings-

[Simonsen.]

forslag, idet jeg mener, at der her er tale om en række detailbestemmelser, som der ikke er noget decideret argument for at gennemføre, fordi der i mange tilfælde simpelt hen er tale om en retspraksis i dag.

For mig at se er det, der er det væsentlige i det forslag til ændring af funktionærloven, som regeringen stadig væk står på, indførelse af afskedigelseslønprincippet og de ændrede afskedigelsesbestemmelser i forbindelse med fusioner. Det er de to centrale bestemmelser, som skal forsøge at virke til bedre forhold for de ældre medarbejdere på arbejdsmarkedet. Som jeg sagde ved første behandling, er det primære for os i forbindelse med denne ændring af funktionærlovgivningen at søge at komme disse hårdt trængte grupper til hjælp, vel vidende at funktionærloven ikke løser alle problemerne for denne gruppe, men at vi i hvert fald med disse ændringer af funktionærloven er med til at føje detaljer til den helhed, som skal være med til at gøre det lettere for mennesker, som er kommet op i årene og kommer i en vanskelig beskæftigelsesmæssig situation, igen at få en ny, fornuftig og produktiv beskæftigelse, som kan tilfredsstille dem. Det er for os det centrale i hele denne ændring af funktionærloven.

Jeg vil gerne her i denne forbindelse opfordre arbejdsministeren til, som jeg gjorde det ved første behandling, at sætte et udvalgsarbejde i gang for en nærmere analyse af beskæftigelsesforholdene for denne medarbejdergruppe. Jeg synes, vi har mulighed for at tage udgangspunkt i de ændringer, vi foretager her. Vi har set materiale i så henseende fra Norge, og vi har for få måneder siden set det også fra Sverige, hvor man har søgt at gennemføre en analyse dels af de beskæftigelsesmæssige forhold, dels af på hvilke områder man fra lovgivningsmagts side har mulighed for at rette op på de skævheder, som er opstået på arbejdsmarkedet i forhold til denne medarbejdergruppe. Jeg synes, det var gavnligt, om vi herhjemme kunne få en tilsvarende analyse. Det ville måske afklare mange af synspunkterne på denne aldersgruppes problematik. Det ville også bevirke, at debatten kunne føres på grundlag af udarbejdet materiale og dermed ikke alene blive en følelsesbetonet debat.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale

at stemme for de af arbejdsministeren og udvalget stillede ændringsforslag og stemme imod de af socialdemokratiet og SF stillede ændringsforslag.

Jens Frandsen: Jeg føler heller ikke, at der ved denne andenbehandling skulle være grund til at gå så stærkt ind på alle de områder, som vi havde fremme ved første behandling. Jeg kan give hr. Erling Dinesen ret i, at det ikke er den vældig store enighed, der er blevet om dette lovforslag, og i hvert fald slet ikke om hr. Erling Dinesens ændringsforslag.

Jeg skal kort omtale enkelte af de ændringsforslag, der er stillet nu til anden behandling. Jeg skal sige, at venstre kan tiltræde de 2 af dem. Det første er stillet af udvalget og tiltrådt af arbejdsministeren og siger for så vidt ikke mere, end at det bekræfter den tilstand, vi har i øjeblikket, og præciserer den praksis, at funktionærer, der har afgivet eller modtaget opsigelsesvarsel, skal have den tilstrækkelige frihed til at søge anden beskæftigelse. Ligeledes kan der ikke være noget kontroversielt i ændringsforslaget om at ændre ikraftsættelsesdatoen fra 1. april til 1. juli.

Socialdemokratiets og SF's ændringsforslag er næsten identiske med det lovforslag om ændringer af funktionærloven, der blev fremsat af socialdemokratiet den 22. oktober; det er som sagt nu indarbejdet som ændringsforslag til regeringens lovforslag.

Jeg vil sige et par enkelte ord om ændringsforslaget om at medtage undervisere under funktionærlovens bestemmelse. Undervisere er en meget uensartet gruppe, og vilkårene for udøvelse af deres gerning er vidt forskellige. Denne opfattelse er for mig ikke blevet svækket under udvalgsbehandlingen. Det fremgår af de oplysninger, der er tilgået udvalget, at ansættelsesvilkårene er afpasset efter de praktiske muligheder, der ligger i arbejdets karakter. Jeg finder ligeledes, at forhandlingerne i udvalget har bekræftet de praktiske vanskeligheder ved at inddrage undervisere under loven. Der er da også i bemærkningerne til ændringsforslaget nævnt undervisere, der ønskes under loven, og samtidig er det bemærket, at denne oprensning kun tjener som eksempel, idet en udtømmende opregning vanskeligt lader sig gøre. Jeg er enig med forslagsstil-

[Jens Frandsen.]

lerne i denne sidste sætning, der bekræfter, at også med den seneste tilføjelse til det oprindelige forslag af sætningen: „eller et timetal svarende til en tredjedel af den for området gældende arbejdstidsnorm“, vil der opstå en række tvivlstilfælde.

Af undervisningsministerens redegørelse fremgår det, at der ved overenskomst eller regulativ er sikret disse grupper ansættelsesvilkår, der er lig med tjenestemandsansættelse eller funktionæransættelse på områder, hvor det efter arbejdets karakter vil findes rimeligt, og hvor det ganske naturligt falder ind under dette. Som det siges i betænkningen, finder jeg det ønskeligt og opfordrer gerne regeringen til at have opmærksomheden henvendt på, at hvor særlige grunde ikke taler imod det, må ansættelsen ikke være dårligere end efter funktionærlovens bestemmelser.

Ud fra disse betragtninger må jeg afvise dette ændringsforslag, idet jeg føjer til, at princippet om, at det må være arbejdets art og karakter og ikke arbejdsstedet, der er bestemmende for begrebets omfang, herved fastholdes.

Med hensyn til de under sømandsloven hørende funktionærer skal jeg henvise til det, der står i betænkningen. Jeg finder ligeledes som hr. Simonsen, da denne kommissionsbetænkning står umiddelbart foran sin fremkomst, at det ville være underligt, om vi lige forud herfor ville vedtage disse bestemmelser, som vedrører funktionærlovens § 2, der behandles i denne kommission i sammenhæng med en række andre spørgsmål. Jeg mener, at det er ganske rimeligt og rigtigt, at vi afventer denne kommissions betænkning.

Samtidig vil jeg gerne give udtryk for, at jeg forventer da virkelig, at det også vil komme til udtryk her, således at de bestemmelser, som vi vel alle sammen ønsker, fremgår af kommissionens betænkning.

Socialdemokratiets ændringsforslag om at bygge opsigelseslønnen oven i de foreslåede opsigelsesvarsler mener jeg også at måtte afvise. Jeg synes, at der i ministerens forslag allerede ligger en væsentlig forbedring for de noget ældre funktionærer ved opsigelse, og vil ikke kunne gå videre. Man skal jo ikke glemme, at der i den anden ende findes et erhvervsliv, hvis muligheder og vilkår ingen

er tjent med at overse. Opsigelse af medarbejdere, der har været beskæftiget i en virksomhed i længere tid, ja, også i kortere tid, er som hovedregel begrundet i virksomhedens forhold.

Med hensyn til den omvendte bevisbyrde ved usaglige opsigelser må jeg her sige, at jeg har haft en hel del sympati for et afskedigelsesnævn, men må i dag indrømme, ikke mindst på baggrund af justitsministeriets argumentation, at jeg ikke kan gå ind for den foreslåede ændring af den omvendte bevisbyrde. Det er jo alene det, socialdemokratiets ændringsforslag går ud på. Når jeg nævner spørgsmålet om et afskedigelsesnævn, er det, fordi det ved første behandling blev fremdraget, og det er da også blevet diskuteret i udvalget, uden at nogen har fundet anledning til at stille ændringsforslag. Som sagt er jeg også, ikke mindst af justitsministeriets argumentation, blevet overbevist om, at den stilling, som vi i dag tager hertil, er den rigtige.

En lang række af de andre ændringsforslag skal jeg ikke føje meget til. Om 120 dages reglen og om den større mulighed for efterløn til efterladte finder jeg det rigtigt at sige, at dette ser jeg som et mere alment problem for befolkningen, og jeg finder, at dette må løses i forbindelse med socialreformen. Det fremgår jo af kommissionens første betænkning om det sociale tryghedssystemets struktur og dagpenge, at kommissionen peger på den løsning, at de her omhandlede får ret til dagpenge, således at arbejdsgiverens forpligtelse til at udrede sygeløn ned sættes tilsvarende. Reglerne må tages op i forbindelse hermed. En eventuel forbedring af de efterladedes økonomiske sikring ser jeg også i en mere almen sammenhæng og finder, at problemet må løses i forbindelse med socialreformen.

Med hensyn til forskudsprovision, konkurrenceklausulbestemmelser osv. vil jeg henvise til de bemærkninger, der er gjort i betænkningen.

Jeg skal da indrømme, at ministerens lovforslag ikke er særlig revolutionerende, men det løser eller bedrer på det alvorlige problem, der kan opstå for de ikke helt unge funktionærer, og det er det, der har været hovedsigtet med det forslag om ændring af funktionærloven, vi her behandler. Der skal ikke lægges skjul på, at vi fra venstres side heller

[Jens Frandsen.]

ikke føler, at vi hermed har fået en funktionærlov akkurat, som det var hensigten med det udvalg, der tidligere blev nedsat til revision af funktionærloven. Det, som vi i særlig grad lagde vægt på, var jo områder, som ikke er med i de ændringsforslag, der her er stillet, men der blev fra funktionærudvalgets side taget afstand derfra, og jeg har ikke følt, at vi havde nogen tilslutning til at få ændret lovgivningen på disse områder. Derfor skal jeg i dag erklære mig tilfreds med den ændring af funktionærloven, som her er foreslået af ministeren.

Hovedsigtet er, som jeg har nævnt det, at bedre de ældre funktionærers vilkår, og jeg vil kun afslutningsvis føje til, at vi kan vel ikke for ofte understrege, at en stadig følgen med i tingenes udvikling gennem stadig uddannelse i de nye ting, der sker, er en nødvendig sag for de ansatte, ja, også for arbejdsgivere naturligvis. Det må være en fælles interesse, der passes fra begge sider, og jeg finder, at det må være en borgen for, at man ikke gør sig selv mindre egnet, hvorved stillingen lettere kan komme i fare.

Jeg har også lyst til at føje til, at de udtalelser fra lønningsministerens side, som jeg har set refereret, hvor han taler om ansættelse af de noget ældre funktionærer eller i det hele taget noget ældre medborgere i offentlig tjeneste, har jeg en vældig stor sympati for. Jeg mener, det er rigtigt, at man drager nytte af den i mange henseender værdifulde arbejdskraft, der måtte være blevet ledig.

Med disse ord skal jeg slutte, idet jeg om arbejdsmarkedet i det hele taget vil henvise til de bemærkninger, jeg gjorde ved første behandling. Jeg slutter med at anbefale de af ministeren stillede eller tiltrådte ændringsforslag og at stemme imod de af mindretallet stillede ændringsforslag.

Erik Hansen (Ålborg amt): Det lovforslag, som nu er til anden behandling, har gennemgået, synes jeg, en behandling i udvalget, som hører til de mest grundige; det er i hvert fald en af de mest grundige udvalgsbehandlinger, jeg har deltaget i. Det er givet, at der på baggrund af en sådan udvalgsbehandling er ting, man ser anderledes på, end man gjorde, før man gik i gang med

denne grundige udvalgsbehandling. Jeg tror, det er nyttigt, at udvalgsbehandlingen er foregået på denne grundige måde, da problemerne herved bliver endevendt. Det medfører, at når man når til en anden behandling, så er det, ligesom mange af de ting, som kunne siges, og spørgsmål, som skulle stilles, for så vidt ikke rigtig mere er relevante.

Nu har hr. Erling Dinesen også her i dag ligesom taget os andre i skole og fremholdt over for os, hvad vi har sagt tidligere om funktionærlovsspørgsmål, hvorefter han stillede spørgsmålet: og hvad er det så, man er nået frem til? Jeg skal ikke gå ind i en særlig lang diskussion med hr. Erling Dinesen om det — hr. Erling Dinesen har jo sin særprægede form for arrogance over for os andre — men jeg kan ikke lade være med at henvise til en artikel, som er at finde i Berlingske Tidende for i går, den 11. maj, på side 14. I denne artikel skriver et fremtrædende medlem af dette høje ting hr. Anker Jørgensen:

„Når der i tidligere artikler her i bladet er skrevet, at der er gået politik i disse problemer, vil jeg ikke beklage det, men snarere beklage, at den politiske interesse ikke er gået længere end til funktionær- og tjenestemandsgupper. Det har jo været en smart borgerlig politik at sørge ganske godt for funktionær- og især tjenestemandsgupper, særlig med henblik på tryghed i ansættelsen“.

Der kunne være megen grund til at citere artiklen sætning for sætning, for jeg synes, den står i et skærende modsætningsforhold til det, hr. Erling Dinesen i dag har sagt til os andre. Vi har interesse for disse ting, vi har drøftet problemerne dybtgående i udvalget, vi er nået frem til ting, som vi synes det er relevant og politisk ansvarligt at gennemføre. Når hr. Anker Jørgensen i artiklen taler om, at der ligesom er lidt politisk fiduseri i at pleje funktionærinteresser, så tror jeg ikke, hr. Anker Jørgensen tænker på de tre fra regeringspartierne, som har været ordførere her i dag. Andre kan så gøre sig deres tanker om, hvem hr. Anker Jørgensen har i tankerne.

Må jeg i øvrigt sige om lovforslaget, at det bygger jo på det princip, at des højere folk kommer op i alderen, des større vanskeligheder har de, hvis de kommer i den situation, at beskæftigelsen stopper. Det, som

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

er indeholdt i lovforslaget om en opsigelsesløn, der træder i kraft efter 12, 15 og 18 års beskæftigelse, bygger i hvert fald på det bærende princip, at de folk, der har den anciennitet bag sig, som er nået op i den aldersklasse, som ancienniteten forudsætter, har i hvert fald to fordele. Den første fordel er, at den dag de står uden beskæftigelse, har de noget at komme igennem den første vanskelige periode med, de har ligesom lidt ekstra, når de skal gå ind i en omskolings- eller optræningsituation. Jeg tror også, de har en anden fordel, der ligger i, at den arbejdsgiver, som står i en overvejelse om at indskrænke sit personale, ganske givet må have det i tankerne, at skal han afskedige en mand, som foruden et maksimalt 6 måneders opsigelsesvarsel også skal have en opsigelsesløn, kunne han i stedet overveje at lade netop denne mand indgå i en omskolingsituation og blive i virksomheden.

Jeg vil også gerne pege på det retsforhold, der er trukket op i forbindelse med ejerskifte, hvor funktionæren ikke behøver at tabe sin anciennitet.

Må jeg dernæst gøre nogle bemærkninger om de ændringsforslag, som er stillet af socialdemokratiet og tiltrådt af SF. Jeg er i øvrigt forbavset over, at SF på baggrund af den tale, som hr. Poul Dam holdt ved førstebehandlingen, på den måde, som tilfældet er, ikke alene bakker op, men bogstavelig talt træder ind i træskoene.

Med hensyn til undervisning har vi jo drøftet problemet og drøftet det indgående — som andre problemer. Selv om vi har vældig lyst til at spænde det sikkerhedsnet ud under underviserne, at de ikke må få en ringere placering end den, funktionærloven giver, må vi erkende, at undervisning er så mangeartet, og at der på så mange områder findes aftaler, overenskomster, der gør, at det nok er svært at gribe ind i netop denne sektor.

Om sygelønsordning og dagpengeordning vil jeg gerne sige, at her er jo en særlig reform på vej, og jeg må tilstå, at jeg tælles blandt dem, som føler, at det næppe vil gavne hele sagen, hvis vi begyndte at gribe ind på nuværende tidspunkt, hvor en særlig reform er på vej på dette område.

Må jeg om bevisbyrden ved afskedigelse sige, at jeg har været en af dem, som forud

for fremsættelsen af dette lovforslag i folketinget har ivret meget for den omvendte bevisbyrde og for et nævn osv. ud fra det kendskab, jeg på et tidligere tidspunkt har fået til funktionærernes særlige problemer. Jeg må erkende, at her var en af de ting, som jeg havde håbet vi kunne få båret ind igennem lovgivningen. Men jeg må her erkende, at specielt de oplysninger, vi har fået fra justitsministeriet, siger også mig, at vejen altså ikke er farbar. Det behøver ikke at medføre, at det er forgæves at drøfte de problemer. Jeg er enig med de ordførere, der tidligere her i dag har sagt, at netop en drøftelse af funktionærproblemerne i sig selv befordrer noget positivt. Det, som netop, når det drejer sig om afskedigelsesproceduren, er funktionærens alvorligste hæmsko og risiko, er netop, at vejen er alt for trang, fra man starter og til man har tabt eller vundet en sag. Næsten uanset om man taber eller vinder den, er sagen for funktionæren blevet så gammel, at den føles som en tabt sag.

Jeg tror, det har været nyttigt — det skal være en af mine slutbemærkninger her i denne debat om funktionærproblemerne — at få taget problemerne op og få dem gennemdrøftet, få undersøgt, om der er veje, som er farbare, og at erkende, at der er ting, som vi troede kunne løses på ganske bestemte måder, som viste sig alligevel ikke at være realisable. Derfor synes jeg, det har været nyttigt, og jeg vil gerne på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget med de af arbejdsministeren stillede eller tiltrådte ændringsforslag.

Poul Dam: Det kan ikke nægtes, at det er mange morsomme oplevelser, man har haft i den nuværende regerings tid. Først og fremmest når man har siddet som femte ordfører og hørt 3 regeringsordførere efter hinanden prøve at forene hensynet til enheden med hensynet til forskelligheden. Man skulle være enig, og så skulle man alligevel få hver sit ansigt ud af det. I den foreliggende sag har det måske været særlig morsomt, fordi man efter min mening sjældent har hørt så ejendommelige argumenter for at afvise en række rent saglige ændringsforslag. Nu sidst var det hr. Erik Hansen (Ålborg amt), der undrede sig over, at jeg efter det, jeg sagde ved første behandling,

[Poul Dam.]

var trådt ind i de socialdemokratiske træsko undervejs. Svaret kunne jo have været at finde i det, hr. Erik Hansen (Ålborg amt) selv sagde om det grundige udvalgsarbejde, som gjorde, at man blev klogere undervejs. Det er der i hvert fald nok nogen, der er blevet. I hvert fald er der nogen, der har fået et lidt andet standpunkt undervejs i udvalgsarbejdet. Den klogskab, der giver sig udtryk i, at man ikke ændrer mening, er i hvert fald ikke nem at få øje på.

Jeg skal kun gøre ganske få bemærkninger om de ændringsforslag, der er stillet af socialdemokratiet, og som vi har tiltrådt — ikke fordi vi ikke kunne ønske os, at nogle af dem måske havde været lidt anderledes, men fordi det i denne sag er vigtigere at få tingene klart frem; det tjener ikke noget formål med alle disse mange nuancer.

Der er først hele spørgsmålet om, at personer, der er beskæftiget ved undervisning, skal med ind under funktionærloven. Det er jo et ønske, der er fremsat fra overordentlig mange kredse, fra funktionærorganisationerne og fra de pågældende mennesker selv. Argumentet her, sådan som jeg opfattede det, fra hr. Jens Frandsen var, at disse mennesker var så forskellige, og derfor kunne man ikke få dem med i en lov. Det kunne måske siges lige omvendt, at netop fordi de er så forskellige, var det måske rimeligt, at de minimumsbestemmelser, som alle vil have for dem, dog var med i loven; så kunne man ved særordninger på det enkelte område, ved overenskomster o. lign. tage hensyn til forskellighederne.

Indvendingerne mod, at undervisere skal med, hviler i meget høj grad på et manglende kendskab til denne persongruppe. Det er rigtigt, at der er visse retsregler på området, nogle fastsat igennem en vis form for overenskomst, andre fastsat i form af, at man har nogle, skal vi sige normative regler, som de pågældende grupper anser for bindende. Men vanskeligheden er, at meget lidt af dette har retskraft, meget lidt af dette kan gennemtvinges, og at det kun er en begrænset del af undviserne, der overhovedet er omfattet af det.

Det kan ikke være ukendt, at højskolelærere ikke har nogen særlig betrygget stilling; men det er i denne sammenhæng ikke rigtig blevet bemærket, at der blandt de

højskolelærere, der bliver afskediget nu ved forskellige højskoler, hvor arbejdsforholdene åbenbart ikke har været så gode, er nogle; der er omfattet af overenskomsterne, nemlig de såkaldt fuldt beskæftigede, medens der er andre, som har dette som eneste beskæftigelse, men som ikke i f. eks. højskolelovens forstand er fuldt beskæftigede, der kan afskediges ganske uden nogen som helst retsbeskyttelse. De har deres eneste eller i hvert fald deres overvejende arbejde ved det pågældende arbejdssted, men de har ikke nogen som helst beskyttelse efter de gældende regler. De ville komme ind under funktionærloven efter vort ændringsforslag, og de har lige så meget brug for beskyttelse som mange andre.

Det er kun én gruppe blandt mange undervisere, som har en, skal vi sige sammenstykket beskæftigelse med en hovedansættelse, som omfatter en tredjedel eller halvdelen af en fuld beskæftigelse ét sted, suppleret op ved free lance-arbejde af den ene eller den anden art. Det kan være noget litterært arbejde, det kan være noget radio- og fjernsynsarbejde, eller det kan være spredt undervisning ved en række forskellige institutioner. Det er mennesker, som udfører et hovedsageligt vigtigt og nyttigt arbejde i samfundet, og det er mennesker; hvis økonomiske eksistens er baseret på, at de har en bestemt grundansættelse, som giver dem, skal vi sige ca. halvdelen af deres samlede indtægter. Deres eksistens bliver ødelagt, hvis de kan afskediges uden videre. Derfor har de også brug for en beskyttelse. Det er derfor, der er rimelighed i det ændringsforslag, der står som nr. 2 her, hvorefter man skal beskytte alle dem, der har et undervisningstimental, der svarer til en tredjedel af arbejdsnormen. Det er ikke nogen fuld beskæftigelse, men det vil for adskillige af disse mennesker være deres hovedbeskæftigelse, i hvert fald deres væsentligste sammenhængende beskæftigelse.

Jeg mener i det hele taget, at det er uhyre bekymrende, at man sætter grænser for, hvilke mennesker her i samfundet der skal have tryghed i ansættelsen. Jeg hørte med interesse, at hr. Erik Hansen (Ålborg amt) havde læst Berlingske Tidende — og det må selvfølgelig også være svært for en radikal at finde nogen anden avis i København at læse — hvori hr. Anker Jørgensen havde

[Poul Dam.]

talt noget om behovet for tryghed i ansættelsen. Jeg opfattede det ganske anderledes, og hvis hr. Erik Hansen (Ålborg amt) inderst inde opfatter det på samme måde som jeg, kan man glæde sig over det, for så betyder det jo, at man er villig til at søge den tryghed i ansættelsen, som vi har for tjenestemændene, og som vi dog i nogen grad har fået for funktionærerne, overført til en lang række andre grupper af beskæftigede. Det er klart, det er målet, at denne tryghed i ansættelsen skal udvides, og det ville være rimeligere, hvis man hilste forsøg på at udvide den, selv om det er små forsøg, velkommen i stedet for at harcelere over, at der dog er nogle, der skal have tryghed i ansættelsen.

Et enkelt andet ændringsforslag gav anledning til nogle bemærkninger, jeg tror det var fra hr. Simonsen, nemlig spørgsmålet om efterlønnen til afdøde funktionærers efterladte, hvor hr. Simonsen kom med den kendte indvending, at dette var jo en stor og urimelig samt uberegnelig byrde for de små arbejdsgivere. Det er ganske rigtigt, at det kan det være, men hvad er det egentlig for en måde at argumentere på? Flertallet af de funktionærer, som omfattes af loven, er jo ikke ansat hos de små arbejdsgivere. Det er rigtigt, at tager man det arbejdsgivermæssigt, er det muligvis flertallet af de arbejdsgivere, som beskæftiger funktionærer, der er små, men flertallet af funktionærerne er beskæftiget i de store virksomheder. Det er rigtigt, at der er en uberegnelig risiko her for den enkelte arbejdsgiver, men den er jo ikke mere uberegnelig, end at den kan regnes aktuariemæssigt. Det er en risiko, som de små arbejdsgivere, der beskæftiger funktionærer, meget vel ville kunne forsikre sig mod. Man kunne f. eks. lave en forsikring på erhvervsorganisationsbasis, således at administrationsomkostningerne blev ganske små. I hvert fald er undskyldningen for ikke at give funktionærerne og deres efterladte denne tryghed ganske urimelig.

Det forekommer mig, at de ændringsforslag, som socialdemokratiet har stillet, og som jeg har ydet min meget, meget begrænsede bistand til at få lavet lidt bedre, er en fornuftig reform. De vil give funktionærerne — efter et udvidet funktionærbegreb — noget større tryghed, og de vil give deres pårørende, i givet fald deres efterladte, en

større tryghed. Derfor mener jeg, det er rigtigt at vedtage dem. Hvis de ikke bliver vedtaget, ja, så er der jo en mulighed for, at der er et flertal efter valget til at gennemføre dem.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Jeg vil gerne takke for et godt og grundigt udvalgsarbejde. Selv om dette udvalgsarbejde for de forskellige partier startede med lidt uensartet udgangspunkt og også er afsluttet med forskelligt resultat, så har udvalgsarbejdet, så godt jeg har kunnet følge det, stillet ret store krav til enhver, der har deltaget i det.

Jeg har ikke grund til at kommentere enkeltheder ved denne lejlighed. Jeg kan henvise til de besvarelser, der er givet af spørgsmål stillet til mig fra udvalgets side. Jeg kan også henvise til mine bemærkninger under forslagetes første behandling. Jeg skal kun ganske kort nævne, hvilken indstilling jeg har haft, når jeg har skullet vurdere de problemer, som udvalget har rejst over for arbejdsministeriet.

Jeg har haft den indstilling, at man for det første skulle se at finde en løsning på de særlige funktionærproblemer, men dernæst at man samtidig skal prøve at fastholde en rimelig balance mellem de arbejdsvilkår, der fastsættes i funktionærloven, og de vilkår, hvorunder andre samfundsgrupper arbejder. En sådan balance er ikke særlig let at finde frem til, og enhver kan for så vidt have sin mening om, hvordan denne balance skal være. Men for mig har det været væsentligt, at de såkaldte funktionærgoder betales af private arbejdsgivere i de fleste tilfælde, af arbejdsgivere, der ikke — som man mener stat og kommuner har — har udtømmelige kilder at øse af. Mange arbejdsgivere, jeg tænker her på detailhandelen, hører til de sårbare dele af vort erhvervsliv, og de har indtægtsforhold, som funktionærgrupperne i det store hele ikke misunder dem. Det drejer sig om at finde den rigtige balance mellem funktionærgoderne og forholdene hos de arbejdsgivere, der skal dække disse funktionærgoder ind. Jeg synes ikke, at mindretallets forslag viser, at man har været særlig opmærksom på behovet for at finde frem til den rigtige balance her.

For det andet må man være opmærksom på, at man kan sikre tryghed i arbejdsfor-

[Arbejdsministeren.]

holdene på forskellig måde. Man kan gå vejen via en lovgivning som funktionærloven, og man kan gå vejen via den almindelige sociale lovgivning. Men det er forskellige ting, man gør, alt efter hvilken vej man følger. Hvis man går funktionærlovsvejen, ja, så kan resultatet blive, at man uddyber forskelsbehandlingen mellem funktionærer og andre lønmodtagergrupper.

Formanden: Især de senest ankomne anmodes om at føre samtale mere sagte.

Arbejdsministeren (Lauge Dahlgaard): Går man derimod over den almindelige sociale lovgivning, så er der tale om, at man udligner classeskel. Det forekommer mig at være den sidste vej, man skal gå, hvor der ikke er særlige grunde, der taler for at gå særlovgivningens vej. Også her synes jeg, at man fra mindretallets side ikke har lagt tilstrækkelig vægt på denne vigtige afvejning.

Jeg skal endelig kun sige, at det særlige funktionærproblem er jo spørgsmålet om de midaldrende og de ældre funktionærers vanskelige stilling i en opsigelsessituation. Det er dem, der først og fremmest må sættes ind for. Fratrædelseslønnen skal nu bidrage til at lette funktionæren situationen i et opsigelsestilfælde. Men samtidig skal reglen om fratrædelsesløn stille arbejdsgiveren over for spørgsmålet, om det ikke betaler sig for ham at omskole en veltjent medarbejder til nye opgaver, i stedet for at opsiges ham og skaffe sig en ny medarbejder med nyere uddannelse, men med mindre erfaring.

Hr. Simonsen har i dag som ved første behandling i lidt bredere form været inde på spørgsmålet om den ældre arbejdskrafts problemer og været inde på, at man måske skulle gøre det til genstand for en samlende analyse. Jeg føler mig ikke overbevist om, at en sådan analyse vil komme til at fortælle os så forfærdelig meget, som vi ikke i virkeligheden ved ganske godt i forvejen. Jeg tror, at hurtigere og mere driftssikre resultater til gavn for de ældre arbejdstagere, det være sig funktionærer eller andre, fremkommer ved, at vi her i folketinget løbende ved behandling af enhver lovgivning inden for det sociale, det arbejdsmarkedspolitiske og det uddannelsespolitiske område er opmærk-

somme på den ældre arbejdskrafts problemer.

Det har vi været i de seneste år. Nu kommer altså ændringen i funktionærloven, som indfører et helt nyt princip med fratrædelseslønnen. Vi gennemførte i fjor en række ændringer i arbejdsløshedslovgivningen, som bistår de ældre arbejdstagere dels ved deltidforsikringsmuligheden, dels ved nye regler om samspillet mellem arbejdsløshedsunderstøttelse og pension, dels ved højere aldersgrænse for muligheden for nydende medlemskab. Det nye udvalg om en efteruddannelsesordning tager sigte på alle, men har nok særlig interesse for den midaldrende funktionær. Den kommende dagpengeordning vil få betydning for funktionærer ved at lette funktionærarbejdsgiverens særlige byrder og dermed mindske tilskyndelsen til at opløse ansættelsesforholdet. Lønningsministerens tanker om ved offentlige ansættelser at tilgodese ældre funktionærer bør også nævnes i denne forbindelse.

De ældre funktionærers og i det hele taget de ældre løntageres problemer i et samfund under hastig udvikling og forandring skal vi nok ikke gøre til et specialproblem, som vi sætter en afgrænset personkreds til at overveje. Vi skal være opmærksomme på spørgsmålene i forbindelse med enhver lovgivning inden for det sociale, det uddannelsesmæssige og det arbejdsmarkedspolitiske område, som vi her i folketinget kommer til at beskæftige os med.

Erling Dinesen: Det er egentlig mærkeligt, at regeringspartiernes ordførere nærmest er fornærmede over, at vi har fremsat en række ændringsforslag om forbedringer i funktionærloven, skønt forslagene i det store og hele er i meget nøje overensstemmelse med det, de pågældende ordførere selv har stillet funktionærerne i udsigt. Jeg kunne læse op, hvad hr. Simonsen har skrevet i Fællesrådets blad, hvad hr. Jens Frandsen har skrevet, hvad hr. Erik Hansen (Ålborg amt), det radikale venstre, har skrevet om opsigelsesvarsel op til 12 måneder, om forbedrede regler i forbindelse med usaglige opsigelser osv. Derfor er det helt ubegribeligt, at man har været i stand til at finde så mange mærkelige argumenter frem for at afvise de ændringsforslag, vi har stillet her.

[Erling Dinesen.]

Jeg kan da være enig med hr. Simonsen i, at der er mange pædagoger, som har en funktionærlignende ansættelse i forvejen, men at forholdet er sådan, burde jo ikke føre til den konklusion, og så var det ikke nødvendigt at sikre de pågældende. Selv om nogle er helt eller delvis omfattet af funktionærlovens regler på forskellige områder, må der være et ganske naturligt krav og ønske om — og som sagt, det er helt i overensstemmelse med, hvad man tidligere har givet udtryk for — at der sker denne udvidelse af funktionærloven.

Hr. Simonsen har også tidligere givet udtryk for, og det er det, vort forslag går ud på, at efterlønnen burde udvides til 6 måneder, og han har tidligere givet udtryk for, at afskedigelsesvarslet burde være 12 måneder.

Hr. Jens Frandsen, som her kritiserer vore forslag, har tidligere peget på, at uddannelsesområdet måtte med ind under loven, og at man burde have bedre regler til beskyttelse mod usaglige opsigelser og et forlænget opsigelsesvarsel. Alle de ting er indeholdt i vore forslag.

Og hr. Erik Hansen (Ålborg amt) — ja, hvis jeg læste op her, hvad han har skrevet, så burde han faktisk snige sig hjem langs med husmurene, når man tager i betragtning det, han sagde heroppe fra talerstolen for et øjeblik siden. Han er gået ind for 12 måneders opsigelsesvarsel, at bevisbyrden ændres ved usaglige opsigelser og mange andre ting, altså i nøje overensstemmelse med det socialdemokratiske forslag.

Det, man har gjort, er, at man har stillet funktionærerne i udsigt, at man virkelig ville være med til at gennemføre forbedringer på disse områder, og når det så kommer til det praktiske arbejde, vil man ikke være med alligevel.

Må jeg blot sige med hensyn til den artikel, hr. Anker Jørgensen har skrevet, at vi har klart gjort opmærksom på, at vil man være med til at tale om det, er vi parat. Vi gjorde opmærksom på, allerede da vi fremsatte vort forslag, at det, vi ønsker, er en

fælles lønmodtagerbeskyttelseslovgivning. Det har der ikke været mulighed for at komme igennem med indtil nu, men jeg vil gerne sige, at vi ønsker ikke, som arbejdsministeren var inde på det, at der skal være tale om udvidede klasseskel, tværtimod, og det er også en given ting, at den omstændighed, at vi har haft en funktionærlov, har været medvirkende årsag til, at man på den øvrige del af arbejdsmarkedet har fået bedre sociale vilkår, end man ellers ville have opnået.

Må jeg endelig sige til sidst, at jeg er glad for, at der nu ligesom er skabt større forståelse for de 50—60-åriges problemer. Jeg er glad for, at det spørgsmål er taget op, og jeg vil meget henstille til arbejdsministeren, at man ikke taber det af syne. Jeg mener, vi må sikre en fortrinsret til ansættelse både inden for det offentlige område og på det private arbejdsmarked; her er der også et vældigt behov for det, navnlig hvis beskæftigelsen svigter. Der var nogle år, hvor også de 40-50-60-årige fik en chance, fik bedre muligheder, men det er, ligesom vanskelighederne er større i den situation, vi står i i dag, og derfor er der altså et vældigt behov for at sætte ind på dette felt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1

forkastedes med 76 stemmer mod 47.

Ændringsforslag nr. 2-16 og ændringsforslag nr. 18 betragtedes som

forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

Ændringsforslag nr. 17, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 19 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om ændring af lov om totalisatorspil har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om udforskning og udnyttelse af sømaterialer inden for søterritoriet har afgivet beretning. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 13. maj, kl. 13 med følgende dagsorden:

- 1) *Redegørelse af arbejdsministeren om opgavefordelingen mellem staten og kommunerne.*
- 2) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om sanering.
- 3) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om børnetandpleje.
- 4) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om internationale reguleringsforanstaltninger vedrørende fiskeri.
- 5) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal.
- 6) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser om pristalsregulerede ydelser.
- 7) *Tredje behandling af:*
Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Revision af lærermangelsloven).
- 8) *Første behandling af:*
Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks ratifikation af aftale mellem Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige om kulturelt samarbejde.

9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om begrænsning af udbygning af Københavns lufthavn.

Mødet hævet kl. 15.39.

101. møde.

Torsdag den 13. maj kl. 13.

Formanden: Medlem af folketinget Kjeld Olesen har meddelt mig, at han ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren give mulighed for, at læger, der aftjener civil værnepligt, beskæftiges med opgaver, der svarer til deres uddannelse?“

Medlem af folketinget Ellen Strange Petersen har meddelt mig, at hun ønsker til indenrigsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren optage forhandling med Århus amtskommune med henblik på, at Fødselsanstalten i Jylland overføres til amtskommunens sygehusvæsen?“

Medlem af folketinget Jens Foged har meddelt mig, at han ønsker til finansministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren foranledige, at der føres en mildere kurs over for erhvervsdrivende, som på grund af fejltagelser eller misforståelser har betalt for lidt i moms, når de pågældende ikke tidligere har gjort sig skyldige i momsunddragelser?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Redegørelse af arbejdsministeren om opgavefordelingen mellem staten og kommunerne.